

Ara 200 korona

HASZDUFÖLD

1923. év október 26.

PÉNTEK

Debreczen, V. évf. (243.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 4000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Szovjetország vörös hadseregével akarja diadalra juttatni a német kommunizmust

Csapatösszevonások a lett és a lengyel határon

Berlin, október 26. A Deutsche Argemeine Zeitungnak jelentik Kopenhágából: Észtországból és a lett földről érkező egybehangzó jelentések szerint

a szovjetkormány erős csapatokat vont össze a lett és lengyel határon.

Az utóbbi napokban 15 gyalog-

hadosztály és 3 lovasdandár érkezett a határra. Sok csapatost felvonuloban van.

A szovjetkormányuk hír szerint az a felfogása, hogy Németország közvetlen forradalom előtt áll. Ez arra készteti a moszkvai kormányt, hogy csapatával győzelemre juttassa a német kommunizmust.

Felemelték a vasuti tarifákat

November elsején lép életbe az emelés

Budapest, október 25. A MÁV üzleti mérlegében a korona 0,3 ra történt csökkenése óta megindult és nyugvópontra azóta sem jutott árdrágítás nyomán bekövetkezett mintegy 173 milliárd korona hiány kiküszöbölése végett a kormány kénytelen volt a vasuti tarifák újabb felemeléséhez folyamodni.

A személyforgalomban a menet-

díjak 60%-al, a podgyászviteldíjak 20%-al, az áruforgalomban az expressz árak 10%-al, a gyorsárak 10%-al teherárak 10-50%-al emelkednek.

A november elsején életbelépő új tarifásmeléseket a Vasuti és Közlekedési Közlöny október 27-én megjelenő rendkívüli számában teszik közre.

Csak 1926 májusára állítják vissza a lakások szabadforgalmát

A drágasági bizottság részletes tárgyalás alapjára elfogadta a lakásrendeletet

Budapest, október 25. A nemzetgyűlés drágasági külön bizottsága ma délután ülést tartott.

Farkas István kifejté, hogy már az eddigi lakberek is elérték az aranyparitást. A rendelet nyomán új drágasági hullám fog jönni.

Neubauer Ferenc: A lakások felszabadítása a vidéki nagyobb községekben szükséges és ezt esetleg úgy lehetne megoldani, hogy a felszabadítás a tisztviselői lakásokra ne terjedjen ki. Felhívja a figyelmet arra, hogy a közüzemi költségeket

a vidéki városokban nem a háziurak viselik.

A bizottság figyelmébe ajánlja a lépési díjakkal való üzérkedést. Indítványozza, hogy az albérletileg hasznosított lakásokat tegyék szabaddá, ha a bérlő egyenél több szobát adott ki albérletbe.

Peyer Károly: Az építkezés érdekében sürgeti a telekértékkadó visszaállítását. A telektulajdonosok lakásait el kell venni és ezáltal építkezésre kényszeríteni őket.

Obethammer Antal: Indítványozza,

hogy a kislakásokat hamarabb szabadítsák fel,

hogy a kisebb felszabadult lakásokban elhelyezkedhessenek a nagylakással bírók.

Rakovszky István: Ragaszkodik a korábbi bizottsági határozathoz. Hajlandó kompromisszumot kötni, de a minimum az, hogy november elsejéről el kell tolni a rendelkezéseket.

Vass József népjóléti miniszter bejelenti, hogy

hajlandó a szabadforgalomról szóló szakaszt elejteni.

Rassay Károly: Követeli a kincstári haszonrészesség eltiltását, vagy a házbérekbe való beszámítást. Kéri az automatikus emelés elejtését. Szerinte a 20%-os fokozatos emelés a 3300 szorosig megy fel és ez elviselhetetlen teherre válhat.

Szabó József indítványozza, hogy a kormány gondoskodjon arról, hogy a kereseti lehetőségekben is meg legyen az aranyparitás.

Vass József népjóléti miniszter: Elsősorban Ugron Gábor, Rakovszky István és Rassay mutattak rá konkrét kívánságokra, amelyeket kész honorálni a rendelettervezet lényegének érintetlenül hagyása mellett. A kereseti lehetőségek elmaradásával számolni kell.

A budapesti 26 ezer házból 10 ezer kisémbert kezdeni van

és ezeknek érdekeit figyelembe kell venni. A lakások felszabadításánál hajlandó azt javasolni a kormány-

nak, hogy általában az összes valamely adónak. kások szabadfelmondása csak 1926 május elsején következzen be.

A boltokra nézve határidőül hajlandó elfogadni azt az időpontot, amikor a boltberek elérik a fél aranyparitást. Méltányolja azt a szempontot, hogy a közüzemi díjaknak megfelelő összeg nem lehet a kincstári haszonrészességnek alapja,

Einök ezután felveti a kérdést, elfogadja-e a bizottság a tervezetet a részletes tárgyalás alapjául.

Hosszabb vita után a bizottság a rendeletet

a részletes tárgyalás alapjául elfogadja,

mire az ülést holnap délután fél 5 órára halasztották.

Ujra megakarják engedni a szabadkőműves páholyok működését

Visszaadják a szabadkőműveseknek a Podmaniczky-utcai palotát

Ugy értesülünk, hogy a kölesön egyik feltétele szerint Bethlen István gróf miniszterelnöknek vissza kell adni a szabadkőművesek zár alá helyezett vagyonát.

Vissza kell adni a szabadkőműves páholyokat

és meg kell engedni, hogy a páholyok tovább dolgozhassanak a maguk törvényei és szabályai szerint Magyarországon.

Tudomásunk szerint Bethlen István gróf miniszterelnök nemcsak Genfben, de főképen Prágában ígérte meg, hogy rövid időn belül visszajuttatja a szabadkőműveseknek a nagy

páholyt is. A szabadkőműves nagy páholy Podmaniczky-utcai palotájában, amelyben jelenleg a MOVE országos központja székel, már

napokkal ezelőtt megkezdték a leltározást

a visszaadás előkészítésére.

Ugyanakkor tehát, amikor egyik oldalról lehetetlenné akarják tenni a keresztyéa magyarság tömegének szervezkedését, másik oldalról ismét vissza akarják segíteni a szabadkőműveseket ahhoz a hatalomhoz, amelyel már egyszer sikerült nekik ezt a szerencsétlen országot romba dönteni.

A fajvédő irányé a jövő

Friedrich István nagy beszéde a keresztyén ellenzéki blokk pártvacsoráján - A legitimizmus kérdésével nem lehet éket verni a fajvédők közé

A keresztyén ellenzéki blokk csütörtökön este tartotta a Wenchoim-palotában szokásos pártvacsoráját, amelyen a képviselők nem nagy számban jelentek meg, miután a meghívókat későn küldték széjjel.

A vacsorán

Friedrich István

szólt fel, aki Mikes püspöknek a liberális lapokban megjelent nyilatkozatával foglalkozott, amelyben Mikes szombathelyi püspök többek között azt mondotta, hogy ha választani kell, inkább választja a detronizáló Bethlent, mint a fajvédőket.

Friedrich István mindenekelőtt erőlyes szavakkal verte vissza a fajvédők elleni támadást, majd kijelentette, hogy

a fajvédők a harcok keresztyénségnek és a harcok egyháznak hívei,

annak az egyháznak, amelynek szószólója Prohászka Ottokár volt és azok a főpapok, akik a legutóbbi katolikus nagygyűlésen beszéltek. Ezután

a legitimizmus

kérdéséről beszélt Friedrich István.

Kijelentette, hogy ő és a legitimisták együtt akarnak dolgozni azokkal a fajvédőkkel, akikkel bár

ebben a tekintetben nem értenek egyet, de akik

mindenek felett a keresztyén és nemzeti irányt akarják diadalra juttatni,

mert ez a keresztyén és nemzeti irány mindenek felett való. A királykérdés tehát nem lehet elválasztó momentum és nem is fogják megengedni, hogy ezzel éket verjenek közéjük.

Ezután foglalkozott a miniszterelnöknek legutóbb kiadott rendeletével, amely a tisztviselőket tiltja attól, hogy olyan egyesületekbe lépjenek be, amelyeknek esküje és jellege a hivatali esküvel nem fér össze.

Kijelentette, hogy rendeleteket lehet kiadni, azonban

ennek az eskünek az érvényességét megsemmisíteni nem lehet.

Nagyon jól tudja, hogy sokan vannak igen magas állásban, akik ilyen esküt tettek le. Gyűvaságnak és aljasságnak tartja, ha valaki egy ilyen rendelet miatt az esküjét megszegi.

Végül kijelentette, hogy

a fajvédő irányé a jövő

és azt elgáncsolni többé semmi módon sem lehet.

Harmine százalékkal felemelték a színházi helyárat

Először a *Hajdúföld* számolt be róla, hogy miután az Országos Színész Szövetség a színészek létmini-mumát felemelte, újból szükségessé vált a színházi helyárat felemelése. *Kardoss Géza* az elmúlt napokban bejelentette a tanácsnak, hogy a színházi helyárat a közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján

30 százalékkal felemeli.

A számvetés ezéért átvizsgálta a színház könyveit, amelyekből megállapította, hogy a helyáremelés minden tekintetben indokolt. A városi tanács hétfő délelőtti ülésén foglalkozott a helyáremelés ügyével s hozzájárult ahhoz, hogy a színigazgató a helyárat október 26-ától kezdődőleg 30 százalékkal felemelhesse. A felemelt helyárat már ma, pénteken életbe is lépnek, a bérletek azonban csak november 1-én drágulnak meg.

Elitették az ébredő magyarok rágalmozóját

Annakidején országsszerte nagy fel-tűnést keltett, hogy egy renegát magyar, *Bárdossy Gyula*, az EME volt tagja az Ébredő Magyarok Egyesülete vezetőségét sikkasztással, dözsöléssel vádolta meg. *Turchányi Egon*ról, az EME ügyvezető igazgatójáról pedig azt állította, hogy egy kommunistával állott össze részvénytársaságot alapítani, aminek az alap-tőkéjét be is fizették, azonban a részvénytársaság sohasem alakult meg.

Az EME vezetősége és *Turchányi Egon* rágalmozás miatt pert indítottak *Bárdossy Gyula* ellen. Az ügyet csütörtökön tárgyalta a budapesti királyi törvényszék. A tárgyaláson még a *Bárdossy* által felvonultatott tanúk is *Bárdossy* ellen vallottak és mind azt igazolták, hogy az *Ébredő Magyarok Egyesületében a legkor-rekább módon folyt az ügyvitel és a vezetőség sohasem követett el visz-szalést.*

Miután bebizonyosodott, hogy *Bárdossy* úgy az EME vezetőségét, mint *Turchányi Egon*t rosszindulatulag rágalmozta meg, a bíróság *Bárdossy*t három hónapi fegháza és 200,000 korona pénzbüntetésre ítélte.

Be kell jelenteni az adó-sérelmeket

A Baross Szövetség és a Kereskedő Társulat felhívja azokat az adóköteles tagjait, akik az 1920/21. évi jövedelem- és vagyonadó kivetésénél sérelmet szenvedtek és pedig akikre az 1921. évre az 1920. évtől eltérő adók vetettek ki, a hadinyereségadó levonását nem számítva; akiknél az 1920. évi adóalap okiratokkal, vagy egyéb hitelt érdemlő adatokkal bebizonyíthatólag magas; akiknek az adófelszámoló bizottság szabályszerűen vezetett könyveik ellenére vagyonmérlegüket, árulértárakat, nyereség veszteség számlájukat, vagy egyéb, a jövedelem- és vagyonadó megállapításánál alapul

szolgáló bizonyosságukat nem vette figyelembe;

akik az 1922-23. évben nem kerestek annyit, mint amennyi az 1921. évi adóalapjuk ötszörös, illetve huszszoros összege s ezt hitelt érdemlően (forgalmiadó adatokkal, nyereség-vesztéses számlával stb.) bizonyítani is tudják;

Hajdúvármegyében megindul a nyomorenyhitő akció

Megszervezik a népjóléti bizottságokat

Dr. *Hadházy Zsigmond* főispán körrendeletben hívta fel Hajdúvármegye városait és községeit, hogy az előre látható téli inséges viszonyokra tekintettel

a nyomorenyhitő akciót saját területeiken indítsák meg.

A nyomorenyhitő akció megszervezését minden város és község a saját hatáskörében köteles végrehajtani oly módon, hogy alakítani kell egy *népjóléti bizottságot*, melyben lehetőleg az összes társadalmi rétegek képviselve legyenek.

Ennek a bizottságnak feladata: a segélyre szorulóknak névjegyzékének megállapítása: amennyiben a múlt évi inségakcióból befolyt gabonamennyiség maradványa a szükségletet nem fedezi, a szükséges menny-

akiknek jövedelemadója a hasonló szakmabeliekkel összehasonlítva túlságosan aránytalannak mutatkozik; hogy az így felszerelt bejelentéseket a Baross-Szövetség és a Kereskedő Társulat adóügyi irodájába (Piac u. 8.) d. e. 10-1, d. u. 4-6 óra között legkésőbb október 31-éig adják be.

nyiséget társadalmi gyűjtés útján, esetleg önként vállalt inségadó formájában kell beszerezni.

A főispáni rendelet elvileg leszögezi, hogy segélyeket általában csak *munkateljesítménynek az ellenértéként adhatnak*. Ingyenes segélyben csak oly személyek részesíthetők, kit szellemi vagy testi fogyatkozásaik révén, vagy esetleg más méltánylást érdemlő körülmények miatt

nincsenek olyan helyzetben, hogy a maguk vagy a családjuk élelmezéséről gondoskodhatnának

s nem fogna tudni még akkor sem gondoskodni ezekről, ha esetleg munkaalkalom kínálkoznék számukra.

A nyomorenyhitő bizottságok már november elején megkezdik működésüket a vármegye egész területén.

Százharminc

városi tisztviselőt bocsátanak el

A városi tisztviselőknél nem kell a Magoss-rezsim - Negyvenen önként kilépnek a szolgálatból

A városi létszámapasztó bizottság tegnap, csütörtökön este ismét ülést tartott. Mint ismeretes, a főispán, a létszámapasztó bizottság elnöke felhívást bocsátott a tisztviselőkhöz az önként jelentkezésre.

Hír szerint tegnap délig

több, mint negyven városi alkalmazott kérte az elbocsátását.

A törvény, illetőleg a főispáni felhívás szerint a bizottság legelőször az önként jelentkezettek ügyében hoz döntést. Az önként jelentkezők száma azonban korántsem elég, mert körül-

belül 120-130 alkalmazottat kell a várostól elbocsátani.

Mint hírik, a főispán szigorúan ragaszkodik a törvény rendelkezéséhez, ugyanarra, hogy a multkor létszámapasztáskor elbocsátott városi alkalmazottak létszámát

nem számítják hozzá a mostan elbocsátandók számához.

Az önként jelentkezők az elbocsátásuk iránti kérvényüket — saját bevallásuk szerint — a *nemrégiben történt polgármesterválasztás eredménye miatt adták be.*

A rendőrség betiltotta a kártyázást az Arany Bikában

Megfékezik a hazárdjátékosokat

Az utóbbi időben Debrecenben is rendkívül elharapódzott a kártyaszenevedély és nyilvános helyeken mind többen és többen forgatták a harminckétfelű bibliát. A kártyázók kevés kivétellel

hazárd játékokat űztek

s azt mind nagyobb összegekben folytatták. A rendőrség a közelmúltban több váratlan razzitát tartott az exponáltabb kártyatermekben. A razzia jó eredménnyel járt, azonban a kártyázási szenevedély csak nem hagyott alább. A rendőrség most erőlyes intézkedések megtételére határozta el magát s ennek első eredménye az, hogy

az Arany Bika összes helyiségeiben megtiltotta a kártyázást.

Az Arany Bika félemeleti helyiségeiben folytak eddig a kártyacsaták. A rendőrségi razzia, de meg az ellenőrző közegek szerint is az Arany Bika kávéházban a kártyázó vendégek igen gyakran hazárd játékot játszottak s a játékosok közé sokszor gyanús személyek is befurakodtak s ezért is szükséges volt a kártyázás betiltása.

A rendőrség betiltó végzése azonnal hatályba lép.

Mint a *Hajdúföld* jó forrásból értesül, a rendőrség nem áll meg az első lépésnél s az erőlyes rendszabályokat tovább folytatja s ezután a többi kártyatermek megrendszabályozására is sor fog kerülni.

Az állami hitoktatók javadalmazása

Budapest, október 25. A kultusz-miniszter rendeletet adott ki, amelylyel szabályozza az államilag díjazható hitoktatóknak 1923-24. tanév kezdetétől további intézkedésig leendő állami javadalmazását. A rendelet önálló és óraadó hitoktatókat különböztet meg és állami javadalmazásukat ehhez képest állapítja meg. Főiskolai képesítés esetén az önálló hitoktatók az állami rendszerű IX. fizetési osztály 3-ik fokozatának megfelelő díjazásban részesülnek. Az óraadó hitoktatók óradija főiskolai képesítés esetén akkora, amekkora a középiskolai tanszemélyzet óratöbbleti díja, középiskolai képesítés esetén akkora, mint az iskolafajonként a többi rendes tárgyat tanító tanszemélyzet óratöbbleti díja.

ATROCITÁSOK

Hivatalos vendéglátás a Hét Tetű szállodában. Nem újság, hogy az adóügyek képviselőit bizalmatlanság fogadja széles e világon. — Olyan ellenszenvet azonban még egyik sem tapasztalt ezeresztendő hazánk feunállása óta, mint a pénzügyminiszteriumnak a jövedelem- és vagyonadósérelmekben kiküldött főtanácsosa, dr. *Csulak Elemér*, akit — ő borzalom — a Hét Tetűről elnevezett Grand Hotel Poloschban, vagy mint humorosan nevezik: a *Flohner*-szállodában helyezték el a város. Ehhez a bánásmóddhoz felesleges mindenféle kommentárt fűzni, — a kommentárt az érzi, aki eltölt egy éjszakát ebben a hotelben. Ugy látszik, hogy ezentul itt lesz a hivatalos vendégek szálláshelye. Ha a *Bikánál* alacsonyabb is, azért mégis elég nagy. Mondhatnánk, hogy — jaj de magoss, jaj de magoss ez a vendégfogadó!

A tisztviselők fizetésrendezése

Novemberre a júliusi fizetések négyeszeresét kérik a tisztviselők

Budapestről jelentik: A Közzolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének vezetősége a kormányhoz memorandumot nyújtott be, amelyben azt kéri, hogy a köztisztviselők a júliusi fizetésükhöz mértén négyeszeres illetményeket utaljon ki novemberre.

A memorandumra vonatkozólag érdeklődtünk a KANSz vezetőségénél, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

A júliusi árakhoz képest október 15-én a drágaság 253,5-nyi emelkedést mutatott. A novemberi illetmények megállapításánál a *kormány-nak figyelembe kell venni azt, hogy az árak ma is nopról-napra rohamosan emelkednek*. A növekedő teher áthárítása következtében előálló drágulás láncolatának a végén fixfizetésű alkalmazott áll, aki viszont a *ránéhezodó terheket senkire sem háríthatja át*. Az ország gazdasági helyzete a legutóbbi időben szerencsére előrehaladást tanúsít, remélhető, hogy a minisztertanács a memorandumban kifejtett okok és indokok alapján elfogadja az általunk kért négyeszeres illetményt.

Megnyílt!

Előzékeny kiszolgálás!

GARAI ÉS TESTVÉRE

férfi-, fiuruha nagyáruháza PIAC-UTCA 11., Bika-szálló épület. Kérjük a t. közönséget, el ne mulassza kirakataink megtekintését!!!

Megnyílt!

Olcso, szabott árak!

HIREK

1923 október 26. (Péntek)

Prot.: Dömötör. Kath.: Dömötör.

Időjárás: Hazánkban rendkívül enyhe idő tovább tart. A hőmérséklet maximuma tegnap 26 fok volt Turkevén. Sehol sem süllyedt a hőmérő 15 fok alá. Eső csak kevés helyen volt, csupán a Dunántúlon esett.

Időjárás: Egyelőre változó enyhe idő várható, helyenként esővel, később növényedés valószínű.

Közművelődési könyvtár: 10—12-ig.
Csokonai-színház: Este fél 8 órakor: Tavaszi.

Uránia: N. wYorki banditák.
Vigsi ház: Phroto.

A Kálvinista Templomegyesület vallásos esélye 6 órakor a kollégiumban.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

A Hajdúföld új regénye

A Hajdúföld szerkesztősége Gyula diák hájos katonaregényének a „Tóth tizedes királyságának” befejeztével olvasótáborai irodalmi igényeinek kielégítésére új regényt indít.

Igmándy Gézának, a Szózat munkatársának s a fiatal írói generáció országos nevű tagjának sikerült egy eredeti regényét nagy áldozatokkal megszerezni, a „Tavaszi várókat”, amely valósággal szenzációja az új és izig-érig magyar regényirodalomnak. A

Tavaszi várók

közlését vasárnapi számunkban kezdjük meg, hogy ezzel szolgáljuk a Hajdúföld irodalmi programját, amelynek célja a Tiszántúli ellátni eredeti értékes, gyökeresen magyar szépirodalommal.

Nagynevű irredenta költőnk, Gyula diák regényét, a „Tóth tizedes királyságát” pedig olvasóink kívánságára közlésre könyvalakban is kiadjuk, a regényre való előfizetés feltételeit rövid időn belül közöljük.

— **Emlékünnepélyt rendez a város a hősök temetőjében.** Debrecen város tanácsa csütörtöki ülésében Hajdu vármegye alispáni hivatalának felhívására elhatározta, hogy az idén is, mint eddig minden évben, november másodikán a hősök temetőjében emlékünnepélyt fog rendezni. Az ünnepély előkészítésére a rendezőség már megindította a munkálatokat. A városi tanács egyébként elhatározta, hogy a hősök emlékünnepét ezentúl augusztus másodikán, a híres debreceni csata évfordulóján fogja tartani.

— **Kinevezés a városnál.** Dr. Hadházy Zsigmond főispán Való Antal városi közigazgatási gyakornokot tb. aljegyzővé nevezte ki.

— **Mezőgazdasági üzemtani és számviteli tanfolyam.** A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara november 15. és december hó 15. ike közt négyhetes mezőgazdasági és üzemtani, számviteli és könyvviteli szaktanfolyamot kíván szervezni Debrecenben a fiatal gazdák számára. — Átírt ezzel kapcsolatban a Kamara a városhoz is és figyelmébe ajánlotta, hogy a létszámcsoökkentés során elbocsájtott nagyszámú alkalmazottaknak gyakorlati foglalkozásra átképzése céljából kiválóan kedvező volna az alkalom s a Kamara szívesen kész az alkalmazottak ilyen átképzését, így további boldogulásukat elősegíteni.

Terjed az éhségforradalom Németországban

Ismét erősödik a szeparatista mozgalom Berlinben 10 milliárd márka egy kiló kenyér A görög ellenforradalom

A rajnavidéki szeparatisták helyzete egyelőre még tisztázatlan. Aachenben a rendőrség kísérletet tett a kormányépület visszafoglalására s amikor a benyomuló rendőrségnek a szeparatisták megadták magukat, belga katonák vonultak be

és kényszerítették a rendőröket a visszavonulásra.

Ma reggel 6 óra után a város központjában élénk tüzelés volt. A kre-feldi városházát 36 órai ostrom után a szeparatisták elfoglalták. A rendőrség egyrésze hozzájuk csatlakozott. Ugyátszik, hogy

a megszálló hatóságok támogatásával

tovább tart a rajnai köztársaság kiállítására vonatkozó akció, amely azonban eddig még nem járt a kívánt eredménnyel.

A *Vossische Zeitung* essen-i jelentése szerint tegnap a Ruhr vidéken is több helyen drágasági tüntetések és zavargások voltak. Essenben

a tömeg kirabolta több élelmiszerüzletet

és élelmiszerekkel megrakott teherautót.

Berlinből arról érkeznek hírek, hogy az árak fokmérője, *egy kiló kenyér ára holnapra 30 milliárd márkában van megállapítva.* Ezzel kapcsolatban további nagy áremelkedések várhatók az összes élelmiszerekben. Már ma is megháromszorozódtak és

— **Társadalmi és egyesületi élet.** A Kálvinista Templomegyesülete pénteken este 6 órakor a Kollégium dísztermében vallásos estélyt rendez a következő műsorral: XXXIII. zsoltár I. vers. Bihary Gizella cimbalom- és zongoratanáró énekeket és magyar dalokat játszik cimbalmon. *Széki Ákos* felolvasást tart: „A magyar vallásos népdalról”, közben énekelnek *Debreceni Kató* és *Bihari Rózsá*. Nagy Ernő szavalja Várady Antal „Judas” című költeményét. CXXXIII. zsoltár I. v. A kedves és bizonyára tanulságos estélyre az érdeklődő közönséget ezen az uton is szeretettel hívja meg elnökség.

A *szociális misszió társulat ifjúsági csoportja* október 27-én diszgyűlést tart a katolikus főgimnázium dísztermében. A diszgyűlés műsora a következő: Ifjúság imája, Eneklő a Svetits-intézet énekkara. Megnyitó. Tartja dr. Lindenberger János prel., egyházi elnök. Az ifjúsági csoport munkatéréről. Tartja Emana Anna, a Leányklub közp. vezetője. Sajtóeladás. Tartja a központi sajtó kiküldöttje. Szociális előadás. Tartja P. Badalik B. O. P. Szaval Kovács Ilona. A diszgyűlés után a Népszövetségi Otthon helyiségeiben fél 9 órai kezdettel a pesi vendégek tiszteletére tea-estély lesz. Jegy kapható Antalffy könyvkereskedésében, Kovács trafik Simonffy-utcai városi bérház. Varjas kocsárónó Piac u. 12.

— **Vasárnap közlik hivatalosan a vasutas B listások névsorát.** Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a Máv. hivatalos lapjának vasárnapi száma fogja közölni a létszámcsoökkentéssel kapcsolatban elbocsájtandó vasutas tisztviselők és alkalmazottak névsorát.

megnégyszereződtek az élelmiszerárak.

Az egész országban óráról órára terjed az élelmiszerforrongás.

A görög ellenforradalom

ugylátszik eredménytelenül végződik. A kormány csütörtökig haladékot adott a felkelőknek és felszólította őket, hogy addig tegyék le a fegyvert, mert különben elfojtja a mozgalmat. Abból, hogy az ellenforradalmárok a felszólítással szemben eddig még semmi jelt nem adtak magukról, jogosan következtethető, hogy az ellenforradalmi mozgalom szünetelőben van.

Amerikai jelentések szerint illetékes helyen fontolóra vették, hogy sürgős intézkedéseket kell tenni Európa gazdasági katasztrófájának megakadályozása érdekében. Ezzel szemben hangsúlyozzák azt, hogy Coolidge elnök tiszta amerikai álláspontja szerint

az amerikai Egyesült Államok nem avatkoznak bele Európa ügyeibe.

Angliában is tért hódít az a felfogás, hogy Anglia nem nézheti közömbösen nagy nemzete kikényszerített elszegényedését és ipari tönkretételét. Lehetséges, hogy az angol szász népek határozott állásfoglalása visszatarthatja még Közép-európa gazdasági helyzetének összeomlását és legyőzheti a szövetségesek elvakult gyűlölködését, amellyel nemcsak Németországot, hanem egész Közép-európa pusztulására törnek.

— Aki elfelejti a felesége nevét.

Csütörtöki a debreceni kir. törvénytörvények tanácsa előtt szobrászok pereskedtek. Egy debreceni szobrászművész hitelrontás vétségével vádolt két budapesti szobrászt, *Somogyi Sándort* és *dr. Medgyesi Károlyt*. Somogyi szobrászművész — meglehetősen bohém ember lehet. Mikor az elnök a nacionalistájának megállapításakor megkérdezte tőle, hogy hívják a feleségét, — elsápadt, zavarba jött, dadogni kezdett, majd kerekén kijelentette, *hogy nem jut az eszébe a felesége neve*, elfelejtette hirtelenében, pedig hat hónapja házasok. A bíróság tudomásul vette s jegyzőkönyvbe vétette.

— **Új váltóúrlapokat hoznak forgalomba.** Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter a felemelt illetékek lerovásának megkönnyítésére 5—10—15—20, 25—30—35—40—45—50 ezer korona értékű váltóúrlapokat, valamint 1—5—10 ezer koronás törvénykezési illeték bélyegjegyeket bocsájtott forgalomba.

— **Rendelet a nem állami tanítók javadalmazásáról.** Budapestről jelentik: A kultuszminiszter rendeletet adott ki a nem állami elemi iskolai tanítók, ovónők és állandó gyermekmenház vezetőnők illetményeiről. A rendelet kimondja, hogy a felsoroltak államszolgálat helyi forrásból huzott fizetések és a megállapított természetbeni javadalmazás, valamint készpénzjáradóság számbavételével állapítandók meg.

— **Egy lopáson tetten ért leány leugrott az emeletről.** Csütörtöki a Piac-utca 68. szám alatti házban az egyik lakó tettenérte fiatalkoru cselédjét, amint 3000 koronát ellopott tőle. A gazda ijesztesképpen azt mondotta neki, hogy rendőrt hív, mire a leány megijedt s *kirohant az emeleti folyosóra s levetette magát az emeletről.* Az eszméletét vesztett leányt a mentők beszállították az egyetemi külső klinikai telepre. Állapota súlyos, a fején sérült meg, azonkívül belső sérülést szenvedett. Eddig még kihallgatni sem lehetett.

— **D'Annunzio vallást alapít.** — D'Annunzio költő új vallási kultuszt alapított, melynek főpapja, szolgálja és egyelőre egyedüli híve ő maga. Az új vallás temploma a költőnek a Garda-tó partján levő csodálatos szépségű villája, melynek kertjében *D'Annunzio* oltárt állított fel. Ez az oltár semmi más, mint egy hatalmas szikladarab, amelyet a híres Monte-Grappáról hoztak el, arról a nevezetes hegyről, amelyen a világháború alatt annyi olasz katona vére hullott.

— **A MÁV leveleavató ünnepélye.** A MÁV vasárnapi leveleavató ünnepélyére lázasan folynak a készülődések. Különös jelentőséget nyer az ünnepély az által, hogy ez lesz az első alkalom, midőn Debrecenben az iskolán kívüli ifjúság, még pedig a MÁV csapata mellett a kereskedő és iparos tanonc ifjak, valamint a hajdunánási, bősörményi, szoboszlói, balmazújvárosi, vámospécsi, mikesapácsi ifjak százai Debrecenbe jönnek, hogy a nyilvánosság előtt nemes fegyelmességüket bemutassák és ügyességüket, erejüket összemérjék.

— **A Csáthy cég felkéri azt az orvost, vagy tanáregédet, aki kedden délelőtt 12 órakor a Csáthy-féle könyvkereskedésben járt, hogy a pénteki napon legyen szíves az üzletben megjelenni.**

— **Csökkent az állatbetegségek száma.** A földmivélsügyi miniszterium legutóbb kiadott jelentése szerint a fertőző állatbetegségek általában csökkenten vannak az országban. Különösen csökkent a lépfenejárvány, a veszettség, a sertéspestis és a rühkór. Emelkedett a takonykórral és juhhimlővel fertőzött községek száma.

— **Monnyibe kerülhet az órajavítás?** Az OKAB legutóbb az órajavítások irányait a következőkben alapította meg: Olcsóbb szerkezetű férfi zseborák törésnélküli javítása és tisztítása 10 800 K., ugyanaz rugótöréssel 5400 K-val több; jobb szerkezetű férfi zseborák törésnélküli javítása és tisztítása 18.720 K., ugyanaz rugótöréssel 5760 koronával több, ugyanaz tengelytöréssel 7200 koronával több, ugyanaz hajszálrugó, felhúzórugó, cilindertengely, triebancer töréssel 10.080—10.080 koronával több. Ébresztő órák törésnélküli javítása és tisztítása 10.800 K., ugyanez töréssel 15.840 korona. Disztribúciós javítása 18000—27000 korona.

— **Eladó kettő, három és négy szobás lakások, egy MÁV 8-as cséplő garnitúra, Jonson-féle kéveköts, aratógép, méhes berendezés 60 fiókkal, továbbá nagy tükrök, függő és asztali lámpák, gyermekkoszúk, három darab kettős eke. Keressék:** szőnyegeket, hencsertakarókat, diványokat, iverges irodai szekrényeket, Wertheim-szekrényeket, varrógépeket, íróasztalokat, vadászfegyvereket, zsebpiisztolyokat, bőrtáskákat, zongorákat és pianókat. Varga kereskedelmi irodája Berettyóújfalun 668. szám, Sárretyi Takarék mellett.

Börkabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb árakon Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67. Frohner-szálloda épület

Nyolc hónapi börtön az alispán tolvajának. A debreceni kir. törvényszék büntetőtanácsa tegnap vonta felelősségre Piata Péterné szakácsnőt, aki a közelmúltban Pákozdy Sándor alispántól körülbelül huszmillió korona értékű fehér- és ruhaneműt lopott el. A bíróság Piata Péternét nyolc hónapi börtönrre ítélte.

Közvetlen telefonösszeköttetés Debrecen és Csehország között. A cseh kormány elhatározta, hogy sokkal intenzívebbé teszi a Magyarországgal való távbeszélő forgalmat és azért 14 új vonalat ad át a forgalomnak. A legközelebb a következő városokat kapcsolják bele a csehekkel való forgalomba: Debrecen, Pécs, Kőszeg, Kaposvár, Kecskemét, Miskolc, Sopron, Pápa, Győr, Székesfehérvár, Szeged, Szolnok és Vác. Ezek a városok közvetlenül beszélhetnek a cseh telefonállomásokkal. A próbabeszélgetést november elsejére tűzték ki.

Németországban 146 milliárd az indexszám. Berlinből jelentik: Az október 23-án megállapított nagykereskedelmi indexszám a birodalmi statisztikai hivatal szerint 146 milliárdszorosa a háború előtti áraknak. Ez az október 16-iki állapotok szerint 1237% emelkedést jelent.

Társulati adóvallomások beadása. A városi adóhivatal értesíti a társulati adó alá eső közkereseti, betéti, részvénytársaságokat, szövetkezeteket, részvényekre alakult betéti, korlátolt felelősségű társaságokat, alkalmi egyesületeket, biztosítási vállalatokat, közúti helyiérdekű vasutakat, takarékpénztárakat, állami, városi vállalatokat, külföldi társaságokat stb., hogy az 1923. évre szóló vallomásaikat közzé kell szerelve november 30-ig bezárólag a pénzügyigazgatósághoz adják be.

TESTEDRES

A magyar válogatott csapat

Szerdán állította össze Kiss Gyula szövetségi kapitány a magyar válogatott csapatot, amely vasárnap Budapesten a svéd válogatott csapat ellen játszik. A csapat a következők: Fehér MAC — Maadt MTK, Hungler FTC — Kertész II. MTK, Orth MTK, Blum FTC — Braun MTK, Molnár MTK, Spitz NSC, Eisenhofer FTC, Soltz Szegedi AK. **Tartalékok:** Biri KAS, Senkey MTK, Fuhrmann FTC, Zich 33 FC, Opatá MTK. A csapat felállítása általában meglepetést keltett. A közvetlen védelem, tekintve, hogy Vogl II. beteg, a legjobb. Fehérnél nincs jobb kapusuk, a fedezetsorban hiba volt a kiöregedett Kertész II. beállítása, Fuhrmann FTC sokkal jobb nála. A csatázósorban Spitz — aki egy közepes csatázó — beállítása volt vakmerőség, valószínűleg nem fog megfelelni ezen a fontos poszton. Patáky, vagy Jeszmás sokkal jobb lett volna.

Dröszler hazaküldte a DMTK. Mint ismeretes, a DMTK több új fővárosi II. osztályú játékosal erősödött meg, akik azonban meglehetősen csalódást keltettek tudásukat illetően. A DMTK most egyik játékosát, **Dröszlert**, aki önző játékkal excellált, a labdarugó szakosztály elé állította, mivel a vasárnapi DMTK-DVSC mérkőzésen engedély nélkül, önként elhagyta a pályát. A **labdarugó szakosztály Dröszler elküldése mellett döntött.** Dröszler már otthagyta állását s visszatért Budapestre. A DMTK szilárd elhatározása, hogy a játékosok körében vasszigorral ürködik a fegyelem megtartásán.

A DKASE nagyszabású birkozó versenye. Nagy érdeklődés előzi meg a DKASE által rendezendő birkozó versenyt, melyen Magyarország legjobb birkozói vesznek

részt. A kerület előadója, **Paulovits Pál** mindent elkövet, hogy az ő szak- és versenyrendezési tudásával támogatást nyújthasson a DKASE-nak a verseny sikere tekintetében. A versenyen indulnak: **Dr Varga Béla** világbajnok és **Radványi Ödön** BAK. Továbbá **Keresztes Lajos** husos, **Matura MTE**, **Sándorffy MTE**, **Magyar, Fehér, Faragó, Dömény, Kovács Zsigmond** BAK, **Büki husos, Görgei UTE**, **Meiszter I.** Törekvés és **Szalai MTE**, kik jelenleg Magyarország legjobbjai. Már a nevek garanciák arra nézve, hogy a közönség egy rég óhajtott birkozó versenyt láthat. A DKASE vezetősége mindent elkövet, hogy a közönséget a Bika üvegtermében kényelmesen elhelyezhesse. Azért ajánlatos, hogy a közönség jegyeit előre biztosítsa magának. Jegyek elővételben kaphatók a Kossuth utcai hírlapárudában, **Szabó Dezső**nél.

A keleti labdarugó kerület fellebbezési tanácsa esütörtöki ülésén foglalkozott **Guttman (N. TVE)** fegyelmi ügyével, akit tudvalegőleg a fegyelmi bizottság egy hétre tiltott el a nyilvános szerepléstől a BUSE-mérkőzésen történt incidensből kifolyólag. A fellebbezési tanács a fegyelmi bizottság büntetését helybenhagyta, így **Guttman** vasárnap nem játszhat a KSE ellen.

Kurunczy újabb győzelme Párisban. Kurunczy, a kivételes képességű magyar futó, aki vasárnap Párisban a 300 méteres síkfutást nyerte fölényesen, kedden a 400 méteres síkfutásban szerzett újabb diadalmat a magyar névnek, **Kurunczy** első lett 49 mp. alatt s megverte a hollandus **Paulént**, a norvég **Höföt** s a legjobb francia futókat.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Péntek: Tavasz. D) bérlet.

Színházak és mozgászínházak közleményei

Csokonai-színház
Timár, Kovács, Voith, Halasiné, Szabó, Torma, Unger, Rolkó, Markovits, Soós, Csónakossy, Sötét, Krompachi jobbnáljobb alakítást nyújtanak a ma este a Csokonai színházban felújításra kerülő Strauss operette „Tavasz”-tan. A mai est így hát vetekedni fog bármely premierrel. Holnap szombaton kivételesen 7 órai kezdettel lesz a darab megismételve.

A bérletek — novemberre esedékes 5 előadásra a titkári irodában befizethetők. November 3-án **Waldbauer—Kerpely** világhírű vonósnégysége hangversenye.

Uránia-mozgó
Newyorki bandfiúk, vonatrablás, tűzvész. **Harry Hill** főszereplésével.

Vígjátékmozgó
Photo, rejtelmes történet, mestersen szép felvételek.

Szombat-on: **Vadász-expedíció** az óvadomban. Eredeti afrikai felvételek a dzsungelben.

KÖZGAZDASÁG

Németország teljes gazdasági pusztulásnak van kitéve

A világsajtóban élénk visszhangja támadt **Lloyd George** volt angol miniszterelnök legutóbbi beszédének, amelyben az európai állandó zavarok megszüntetésére

az **Egyesült Államok erkölcsi kötelességévé teszi a beavatkozást,**

annál is inkább, mert a háborút nem a szövetségesek, hanem az Egyesült Államok nyerték meg. Németország a helytelen jótételi politika által előidézett belső krízis

hatása alatt gazdaságilag és politikailag

pusztulásnak van kitéve.

Németország belső helyzetében egyébként a mai nap sem hozott változást és a márka külföldi piacain, ahol a jegyzésre még sulyt helyeznek, **ismét visszaesést mutat.** A budapesti terménylőzsáde az üzletből való tartózkodás hatása alatt lanyha volt.

NYITÁS

Magyar korona: 3.

Zárlati zárlat

Berlin 0000005¹/₂, Hollandia 218-15, Newyork 561, London 252¹/₂, Páris 326¹/₂, Milano 2510, Prága 1660, Budapest 3, Belgrád 665, Bukarest 265, Bécs 78¹/₄, Szófia 535.

Devizaközp. hiv. árf.

Dollár 19400—20500, Francia frank 1165—1231, svájci frank 3460—3680, cseh kor. 578—622, lei 98—111, lira 890—945, dinár 236—250, 1:0 német márká —, osztrák korona 2735—2955 fillér.

Terménylőzsáde zárlati

A mai terménylőzsáde kis forgalom mellett az árak nagyjából változatlanok maradtak.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 930—35, egyéb 920—25, 79 kilós tiszavidéki 940—50, egyéb 936—45, rozs 610—20, takarm. árpa 630—35, sörárpa 725—50, köles 775—80, zab 660—70, tengeri 660—80, repce 1650—700, korpa 365—75 korona kilogrammonként.

Ferencvárosi sertiévásár

Felhajtás 1039. Árak: Könnyű 7800—9100, közép 8800—9800, nehéz 8840—5350. Az irányát vontatott.

Nyiltér

Szenzáció!

Öltöny 230.000, télikabát 280.000, costüm 1.000.000 koronától, egyenruhákat és fordításokat legolcsóbban készit

Tegdes János
Péterfia-utca 42.

E rovatban közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, olesón beszerezni tessék **VÉGHEZ** menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladásra, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése **Vár-utca 2. sz.** (Zenedével szemben).

Felhívás

a kereskedők és iparosokhoz!

Uj üzletmegnyitásokat, műhelyátalakításokat, üzletáthelyezéseket, vagy a vállalat kebelében történt bármilyen változást: u. m. kiárusítást, új árucikkek bevezetését stb. legrövidebb idő alatt a közönség legszélesebb rétegeivel megismerteti, reklamirozza a **Magyar Hirdető Iroda** debreceni fiókja, **Kossuth-utca 53., telefon 8-51.**

2 lapkihordó asszony

magas fizetéssel felvétetik a „HAJDUFÖLD” kiadóhivatalában, **Piac-utca 59. sz. alatt.**

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szócikk 400 kor., minden további szó 40 korona. Vasárnap és tünepnapokon 10 szócikk 600 K. minden további szó 60 K. Vastagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítanak.

AJANLAT

Eleserélném

főttai két szoba konyhás lakásomat hasonlóval, **Piac-utca 63., kereszt-épület.**

Teljes uri ellátás 1—2 úriembernek, gazdászoknak, orvostanhallgatóknak különösen alkalmas, nov. 1-től, **Erdősor 7. szám, Villanyos** megálló, **Simonyi-ut** végén

Tanítványt vállalna középiskolák bármely osztályából, menekült egyetemi hallgató. **Cím: Németh Gyula, Tiszai-Internátus.**

KERESLET

Egy szoba-konyhás lakást

keres fiatal házaspár öszre, butorozva vagy butorozatlanul. **Cím a kiadóban.**

ELADÁS

Darabos-utca 17. szám

alatt egy szoba teljes berendezése eladó. Megtekinthető a nap bármely szakában.

Eladó

azonnal beköltözhető ház. Tégla-kert, **Létay-u. 1. sz. Cím a kiadóhivatalban**

Darabos-utca 17. sz.

alatt (kapu alatt balra) egy férfi-szoba eladó. Megtekinthető 10—1 óráig.

Teljes precisznyereg-felszerelés,

nagy, modern sima cserépkályba, villany ivóvízvezetékkel, teljes felszereléssel eladók. **Erdősor 7. sz. Villanyos** megálló, **Simonyi-ut** végén.

Irodai alkalmazást

keres nőien

fiatal tisztviselő.

Szives ajánlatokat kér a kiadóba.

Biharmegyeiek figyelmébe!

KISS ANTAL VIZSGÁZOTT FOGÁSZ

21 éves praksissal sajátkezűleg végez mindenféle munkát. **Berettyóújfalú, Főútcán**

Petroleum

kiváló finom minőségben jutányos ártért kapható **Stern festéküzletében Piac-utca 10. Bikkával szemben.**